

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia			
Assignatura		3SB01I SEMINARI DE MÈTODES BÍBLICS: «NOU TESTAMENT»			
Any	2023-24	Curs	Tercer	Valor lectiu	3 ECTS
Període lectiu	Primer Semestre	Hores setmanals	2	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Marcos Aceituno Donoso			Llengua	Català

Descripció/Justificació

La importància de l'accés als textos bíblics realment i pròpiament a través de la metodologia idònia és ineludible per a l'exegesi i la teologia catòliques, sobretot a partir de la constitució dogmàtica *Dei Verbum* (1965). El papa Benet XVI va anar més enllà en la dimensió eclesiològica del missatge conciliar sobre la teologia de la revelació. Mentre que DV insistia en la cristologia històrica, el pontífex Ratzinger afirma que l'Església es fonamenta sobre la Paraula de Déu, en neix i en viu (cf. VD 3). Després de fer un breu repàs sobre l'impacte bíblic en el si de l'Església catòlica, descriu la *Dei Verbum*: «A partir del pontificat del papa Lleó XIII, podem dir que ha anat creixent el nombre d'intervencions destinades a augmentar en la vida de l'Església la consciència sobre la importància de la Paraula de Déu i dels estudis bíblics. Culminant en el concili Vaticà II, especialment amb la promulgació de la Constitució dogmàtica *Dei Verbum*, sobre la Revelació divina, que representa una fita en el camí eclesial: "Els Pares sinodals [...] reconeixen amb ànim agraït els grans beneficis aportats per aquest document a la vida de l'Església, en l'àmbit exegetíc, teològic, espiritual, pastoral i ecumènic" (Cf. Propositio 2). En particular, ha crescut en aquests anys la consciència de l'"horitzó trinitari i històric salvador de la Revelació" (Cf. Propositio 2) en el qual es reconeix Jesucrist com a «mitjancer i plenitud de tota la revelació» (*Verbum Domini* 2). El papa Francesc no s'ha quedat enrere en el treball d'acceptació i revisió de la teologia de la revelació. Per a ell, l'evangelització es fonamenta en l'escolta religiosa de la Paraula de Déu i l'estudi de les Escriptures: «Tota l'evangelització està fundada sobre ella, escoltada, meditada, viscuda, celebrada i testimoniada. Les Sagrades Escriptures són font de l'evangelització. Per tant, cal formar-se contínuament en l'escolta de la Paraula. L'Església no evangelitza si no es deixa contínuament evangelitzar. És indispensable que la Paraula de Déu «sigui cada cop més el cor de tota activitat eclesial». La Paraula de Déu escoltada i celebrada, sobretot en l'Eucaristia, alimenta i reforça interiorment els cristians i els fa capaços d'un autèntic testimoniatge evangèlic en la vida quotidiana. Ja hem superat aquella vella contraposició entre Paraula i Sagrament. La Paraula proclamada, viva i eficaç, prepara la recepció del Sagrament, i en el Sagrament aquesta Paraula aconsegueix la seva màxima eficàcia. L'estudi de les Sagrades Escriptures ha de ser una porta oberta a tots els creients (*Evangelii gaudium*, 174-175)

Requisits i orientacions prèvies

Haver superat correctament l'assignatura d'Introducció al Nou Testament.

Objectius

1. Comprendre el significat i la motivació dels evangelis sinòptics.
2. Conèixer les coordenades històriques, culturals i religioses de cada evangelista.

3. Prendre consciència de la importància del text grec per damunt de la seva traducció.
4. Aprendre a establir sinopsis dels textos evangèlics i a fer una lectura segons l'ordre redaccional.
5. Aprofundir en la unitat de l'obra lucana: Evangeli i Fets dels Apòstols.
6. Promoure el valor de la reflexió personal i del treball en equip
7. Créixer en la capacitat lectora i narrativa de l'alumne.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- 1) Comunicació lingüística
- 2) Competència digital
- 3) Competència artística
- 4) Aprendre a aprendre
- 5) Interacció amb el món físic
- 6) Social i ciutadana
- 7) Iniciativa personal
- 8) Religiosa

Competències específiques:

- 1) Competència lingüística: principals termes teològics grecs del món bíblic.
- 2) Competència crítica (iniciativa personal): reconstruir el context històrico-polític del món bíblic.
- 3) Competència religiosa: traducció en llenguatge teològic dels conceptes tècnics i científics deduïts de la literatura bíblica, patristica i teològica.
- 4) Competència artística: identificació del gènere literari, retòric i les seves aplicacions en el discurs teològic dels autors bíblics en qüestió.

Continguts

Presentació formal. Exercici pràctic inicial

Bloc I. UD1. La interpretació de la Bíblia en l'Església (1993)

UD2. Història del text bíblic i investigació

UD3. Els còdexs

Conclusió i síntesi

Exercici pràctic

Bloc II. Crítica literària. UD4. Fases: crítica literària

UD5. Crítica textual

UD6. Història de les formes

UD7. Història de la redacció

Conclusió i síntesi

Exercici pràctic

Bloc III. Història de les formes. UD8. Sinopsi i Sitz im Leben

UD9. Gèneres literaris

UD10. Formes: evangelis i cartes i fórmules

Conclusió i síntesi

Examen final: perícopa (presa dels evangelis sinòptics)

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

La metodologia d'aquesta assignatura és la de seminari. A partir de la bibliografia bàsica, el professor oferirà —en les primeres sessions— alguns elements introductoris a la temàtica i proposarà un seguit de temes, amb indicacions bibliogràfiques més específiques, per tal que els participants puguin escollir i elaborar els seus treballs personals, els quals hauran d'exposar en les sessions consecutives —dialogant amb el professor i amb els companys de seminari— i presentar posteriorment per escrit.

Classe magistral i sessions de treball preparades prèviament a casa. Es donarà especial importància a la lectura dels textos en estudi i en la seva comparació sinòptica. L'alumne haurà d'estudiar o repassar els temes de formació dels evangelis i dels diversos llibres que s'estudien a partir de la Introducció al Nou Testament del professor.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

Capacitat de comentar els textos tenint en compte la sinopsi amb els altres evangelis o dins de l'obra lucana. Coneixements sobre les característiques dels escrits i capacitat de comprensió. Es tindrà en compte l'assistència a classe i la participació activa.

Tècniques d'avaluació:

Assistència a classe.

Exàmens escrits acumulatius (amb possibilitat d'exposició grupal de la matèria treballada a manera de seminari)

Bibliografia bàsica

C. GRANADOS, – L. SÁNCHEZ NAVARRO (ed), *Enquiridion Bíblico. Documentos de la Iglesia sobre la Sagrada Escritura*, Madrid: B.A.C. 2010.

Constitució dogmàtica Dei Verbum sobre la divina revelació, en CONCILI VATICÀ II, *Constitucions, decrets, declaracions*, Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya/Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2003, pp 530-551.

PONTIFICIA COMISSIÓ BÍBLICA, *La interpretació de la Bíblia en l'Església*, Barcelona: Editorial Claret 1994.

–, *El poble jueu i les seves Sagrades Escripures en la Bíblia cristiana*, Barcelona: Editorial Claret 2002.

–, *Biblia y moral. Raíces bíblicas del comportamiento cristiano*, Madrid: BAC 2008 / *Biblia i moral. Alguns criteris bíblics per a la reflexió moral* (nn 92-262), *DdE* 943-944 (2009) 385-407 i 422-435.

–, *Inspiració i veritat de la Sagrada Escripura*, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2015.

BENET XVI, *La Paraula del Senyor. Exhortació apostòlica postsinodal Verbum Domini*, Barcelona: Claret 2010.

PAPA FRANCESC, *La joia de l'Evangelí. Exhortació apòstòlica Evangelii Gaudium*, Barcelona: Claret 2013.

H. SIMIAN-YOFRE, *Metodología del Antiguo Testamento*, Salamanca: Sígueme 2001.

W. WEREN, *Métodos de exégesis de los evangelios*, Estella: Verbo Divino 2003.

G. FLOR SERRANO – L. ALONSO SCHÖKEL, *Diccionario de la ciencia bíblica*, Estella: Verbo Divino 2000.

W. KASPER, *Diccionario enciclopédico de exégesis y teología bíblica*, 2 vols., Barcelona: Herder 2011.

Llibre d'estil. Per a la redacció escrits de teologia i filosofia, Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya – Facultat de Filosofia de Catalunya – Associació Bíblica de Catalunya 2008.